

hyvinvointilautakunta**Aika** 14.03.2023 klo 18:00 - 20:11**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
Sisällysluettelo		
§ 21	Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus	4
§ 22	Tilinpäätös 2022 Hyvinvointitoimiala	5
§ 23	Heinolan kaupungin hyvinvointitilinpäätös v. 2022	8
§ 24	Liikuntapaikkojen investointisuunnitelma 2022-2027	10
§ 25	Sivistyspalveluiden seudullisen yhteistyöverkoston vuoden 2022 toimintakertomus	12
§ 26	Viranhaltijapäätökset	14
§ 27	Päätöksiä ja tiedoksiantoja	15

hyvinvointilautakunta

Aika 14.03.2023 klo 18:00 - 20:11**Paikka** Kaupunginhallituksen huone**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Kasurinen Seija	puheenjohtaja
	Salonen Harri	varapuheenjohtaja
	Arifullen Teppo	jäsen
	Järvinen Kaija	jäsen
	Knuuttila Ville	jäsen
	Qvintus Esa	jäsen
	Riikonen Pirjo	jäsen
	Salminen Sami	jäsen
	Paarvala Ritva	varajäsen
Poissa	Suutari Riikka	
	Karppinen Sanna	
	Lehtimäki Kirsi	
	Parkkonen Jari	
Muu	Hepo-oja Pirjo	esittelijä
	Launia Eija	pöytäkirjanpitäjä
	Andersson Anne	palvelualuejohtaja / virikkeellinen elämä
	Helander Pia	koulutusjohtaja
	Mäkilä Kirsi	hyvinvointipäällikkö
	Salminen Päivi	varhaiskasvatusjohtaja

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsitellyt asiat

21 - 27

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Esa Qvintus ja Pirjo Riikonen.

Pöytäkirja yleisesti nähtävilläPöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä.

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

(kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu >
<https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslitat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>

§ 21 Hyvinvointijohtajan ajankohtaiskatsaus

Hyvoltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Pöytäkirjan liitteenä lautakunnan ajankohtaiset maaliskuulta 2023.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä annetun ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, puh. 050 071 7310, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Hyvinvointijohtaja ja palvelualuejohtajat selostavat lautakunnalle ajankohtaisia asioita: HUHTIKUUN lautakunnan kokous on puheenjohtajan esityksestä muutettu, uusi kokouspäivä to 20.4.2023 klo 18. kaupunginhallituksen huoneessa. Virikkeellinen elämä -palvelualue Opetus- ja koulutus Varhaiskasvatus Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Hyvinvointitoimiala Hyvinvointijohtaja ja palvelualuejohtajat vastaavat hyvinvointilautakunnan ryhmätyötilassa (Teams) maanantaina klo 9 mennessä mahdollisesti esitettyihin kysymyksiin.

Liitteet

1 lautakunnan ajankohtaiset maaliskuu 2023

§ 22 Tilinpäätös 2022 Hyvinvointitoimiala

hyvltk 14.03.2023 § 22

426/02.06.01.03/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	<p>Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä</p> <ol style="list-style-type: none">1. liitteenä olevan toimialansa vuoden 2022 tilinpäätöksen ja käyttösuunnitelman toteutumisen ja2. talousarvion alitukset ja ylitykset sekä3. merkitä toteutumisen tiedoksi Hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan osalta.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö luku 5 § 23
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja, p. 050 071 7310, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Hyvinvointitoimialan toteutuma vuonna 2022 on tuottojen osalta 111,3 % ja kulujen osalta 101,1 %. Toimialan kulut ovat yhteensä n. 31,8 milj. euroa ja tuotot ovat puolestaan n. 3,1 milj. euroa. Toimintakate on 28,7 milj. euroa.</p> <p>Toimintakatteen toteutuma on lähes talousarvion mukainen toteutumaprosentin ollessa 99,9 %. Tulojen ja menojen toteutuma on – 18 455 euroa.</p> <p>Investointimenojen toteutuma Hyvinvointitoimialalla 13,2 %. Kirjaston aikuistenosaston uudistaminen jäi odottamaan kiinteistön peruskorjauksen päätöksiä ja rakennuksesta ostettujen uusien toimitilojen ratkaisuja. Kirkonkylän liikuntahallin kuntosalin laitteisto on hankittu ja asennettu.</p> <p>Palvelualueittain toimintakatteiden toteutumat ovat seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, toimintakate 96,2 %. Palvelualueen talous alittui budjettiin nähden. Merkittävin vaikuttava tekijä oli koulupsykologiresurssin vaje, jota täytettiin ostopalvelupsykologiresurssilla. Myös ostopalvelujen saatavuus oli vähäisempää kuin suunniteltu hankinta. Vaje heijastui

henkilöstömenojen lisäksi muihin kustannuksiin. Kaikki ennakoitut yhteistoiminnan kustannukset eivät toteutuneet.

• **Opetus ja koulutus**, toimintakate 102,8 %

Palvelualueen talousarvio ylittyi. Ylityksen merkittävin syy on maailmatilanteen muutoksen vuoksi palvelualueelle tulleet kustannus- ja toimintavaikutukset. Palvelualueelle on talousarviovuoden aikana perustettu kaksi maahanmuuttajien perusopetuksen valmistavan opetuksen luokkaa. Valmistavan opetuksen oppilaiden valtionosuusrahoitus tulee jälkikäteen läsnäolokuukausien mukaan.

Palvelujen ostojen, kuten koulukyytien indeksikorotus, on ollut vuonna 2022 7 %, joka vaikuttaa merkittävästi palvelualueen talouteen. Palvelujen ostoissa yksi merkittävä lisätekijä oli vartijan palkkaaminen perusopetuksen yläkouluun turvaamaan työrauha ja turvallisuus kouluympäristössä. Lisäksi Lyseonmäen koulussa on liikuntasuorituspaikkoja hankittu myös muilta palveluntarjoajilta liikuntatilojen sulkemisen vuoksi.

Vierumäen koulussa havaitun vesivahingon korjaus tuotti palvelualueelle sisäisten vuokrien ylityksen lähes 100 000 €. Tämä kustannusvaikutus 2022 vyöryttyi palvelualueelle vasta helmikuussa 2023.

Palvelualueelle tuli luottotappioita maksamattomista lukukausi- ja toimintamaksuista.

• **Varhaiskasvatus**, toimintakate 96,2%

Varhaiskasvatuksen käyttötalouden nettomenot alittuvat n. 300.000 €. Summa koostuu kotihoidontuen sekä yksityisen hoidon tuen, esiopetuskuljetusten ja ict-palveluiden odotettua vähäisemmästä käytöstä sekä sisäisten ravitsemuspalveluiden odotettua pienemmästä toteumasta. Tulojen ylittyminen johtui saaduista valtion erityisavustuksista.

• **Virikkeellinen elämä**, toimintakate 96,7 %.

Palvelualueen talousarvio toteutui muuten suunnitellusti, mutta liikuntajärjestöjen avustukset jäivät vuodelta 2022 jakamatta (n. 90.000 €)

Toiminnallisten tavoitteiden osalta on edetty johdonmukaisesti. Valtuuston hyväksymät sitova tavoitteet sekä käyttösuunnitelman palvelualuekohtaiset tavoitteet ovat kokonaisuudessaan toteutuneet.

Liitteenä

- Hyvinvointitoimialan käyttösuunnitelman toteutumารaportti vuodelta 2022, joka sisältää sekä valtuuston sitovuustason (toimialan netto) toteutumisen että käyttösuunnitelmatason (sitovuustaso palvelualue) toteutumisen.

- Hyvinvointitoimialan hankekortti v 2022 tilinpäätöstiedoilla

Tiedoksianto

sähköposti

toimialan palvelualuejohtajat
Yhteiset palvelut
hallinto- ja kehitysjohtaja
talouspalvelupäällikkö

Liitteet

- 2 Tilinpäätös 2022 HYVINVOINTI
- 3 HANKEKORTTI_Q4_31122022

§ 23 Heinolan kaupungin hyvinvointitilinpäätös v. 2022

hyvoltk 14.03.2023 § 23

427/00.01.02.01/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä hyvinvointitilinpäätöksen 2022 tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginhallituksen kautta valtuustolle hyväksyttäväksi.
Toimivalta	hallintosääntö 23 §
Valmistelija	hyvinvointipäällikkö Kirsi Mäkilä, puh. 044 797 8577, etunimi.sukunimi@heinola.fi.
Valmistelu	<p>Hyvinvointikertomustyö perustuu lakiin. Sote-järjestämislain 6. § mukaan kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin sekä pystyttävä raportoimaan toteutetuista toimenpiteistä. Laaja hyvinvointikertomus on laadittava valtuustolle valtuustokausittain ja suppea hyvinvointiraportti vuosittain. Heinolassa suppeaa hyvinvointikertomusta kutsutaan hyvinvointitilinpäätökseksi. Laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty Heinolassa keväällä 2021 ja seuraava laaditaan jälleen valtuustokauden päättyessä 2025.</p>

Hyvinvointitilinpäätös kuvaa vuoden 2022 keskeisiä hyte-työn toimenpiteitä sekä otteita vuoden hyvinvointitiedosta. Valtaosa valtakunnallisten tietopankkien luvuista päivittyy vasta kevään aikana. Heinolan omien indikaattorien tieto on ajantasaisemmin käytettävissä.

Hyvinvointitilinpäätöksen teemat ovat

- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Heinolassa 2022
 - o sisältäen tietoa rakenteista, tavoitteista, terveydenedistämisaktiivisuudesta, hyte-kertoimesta sekä kaupungin hyvinvointi-indeksistä
- hyvinvointisuunnitelman toteutuminen ja tuloksia
 - o sisältäen neljän maakunnallisiin hyte-kärkiin liittyvät teema-alueet: turvallinen arki ja matalan kynnyksen kaupunki, mielen hyvinvointi, asukkaat, osallisuus ja toimijoiden välinen yhteistyö sekä terveelliset elintavat ja päihdehaittojen väheneminen sekä
- tavoitteita vuodelle 2023.

Ikäihmisten hyvinvointikertomus sisältyy hyvinvointitilinpäätökseen 2022. Ikäihmisten hyvinvointikertomukseen liittyvien erillisten tavoitteiden laadinta ja seuranta on käynnistynyt vanhusneuvoston kanssa.

Hyvinvointisuunnitelmassa on hyödynnetty vahvaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja nostot hyvinvointitilinpäätökseen on tehty yhdessä kaupungin hyvinvointityöryhmän kanssa. Kaupunginjohtajan johtoryhmä vastaa hyte-työstä, joten kertomus on käynyt myös siellä arvioitavana. Jokainen kaupungin lautakunta käsittelee osaltaan hyvinvointikertomuksen ennen kaupunginhallitusta ja valtuuston hyväksyntää.

Esityslistan liitteenä on Heinolan kaupungin hyvinvointitilinpäätös vuodelta 2022.

Jatkokäsittely

Kaupunginhallitus

Liitteet

4 Hyvinvointitilinpäätös v 2022

§ 24 Liikuntapaikkojen investointisuunnitelma 2022-2027

hyvltk 14.03.2023 § 24

473/02.02.00/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää lähettää esityksen liikuntapaikkojen investointisuunnitelman muutoksiksi vuosille 2023-2027 liikuntajaoston käsiteltäväksi.
Toimivalta	Hallintosääntö 23§
Valmistelija	liikuntapalvelujohtaja Kaikkonen Maria, kaavoitusarkkitehti Översti Irene, ympäristöpäällikkö Laitinen Tarja, elinkeinopäällikkö Malin Netta, metsätalousinsinööri Kontra Juho, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Liikuntapaikkojen investointisuunnitelmaan esitetään tehtäväksi muutos, jolla vuoden 2024 suunnitelmassa oleva skeittipaikka toteutettaisiin vuoden 2023 aikana, mikäli urakalle löytyy tekijä loppuvuodelle 2023.

Vuodelle 2023 suunniteltua yleisurheilukentän pinnoitteen uusimista ei voida tehdä suunniteltuna vuotena, koska pinnoitteen uusiminen vaatii arvioitua enemmän ennakkoselvittämistä ja työ tulisi tehdä jo kesän 2023 aikana. Vuonna 2023 tehdään suunnitelma yleisurheilukentän pinnoitteen uusimisesta ja katsomon kattamisesta, joita vastaavasti esitettäisiin vuoden 2024 investointiin. Tämä muutos pystytään toteuttamaan niin, että ko. varattu investointiraha ei ylity.

Kirkonkylän Kirkkis-talon lähiliikuntapaikan rakentaminen on päätetty arvioida uudelleen (hyvinvointilautakunnan kokouksessa käyty keskustelu 21.2.2023) ja sen toteuttamisen aikataulu suunnitellaan uudestaan aikaisintaan vuodelle 2025.

Frisbeegolf-ratojen muutokset

Frisbeegolf-alueen laajentamista esitetään kohti Rainiota, jossa radat menevät mahdollisimman vähän ristiin muiden ulkoilureittien ja -polkujen kanssa ja maasto on jo pitkälti ihmisen muovaamaa.

Liikuntapaikkojen investointisuunnitelma käsiteltiin lautakunnassa 14.9.2022 §78. Frisbeegolfalueen laajentaminen suunniteltiin aluksi pohjoiseen kohti Kirkonkylää. Alueella on kuitenkin

ulkoilureittiverkostoa ja maastoltaan herkkää harjua, joka tulee säilyttää.

Alueella on A1 amateur-rata, joka palvelee vasta-alkajia ja AAA1 pro-rata, joka on sopiva rata kokeneille pelanneille (ammattitason rata). Alueelta puuttuu välimuotoinen rata AA1(Suomessa A1-ratoja 171, AA1-ratoja 157 ja AAA1-ratoja 11).

Alue sijoittuu pääosin kaavallisesti virkistysalueelle. Rata sijoittuu osin kahdelle tonttialueelle, joista toinen on YH-3 ja toinen TY-1. Tonteille ei ole ollut kysyntää ja resurssit kaavamuutoksen tekemiseksi ovat vähäiset, joten elinvoimatoimiala on sitoutunut siihen, että tontit voidaan ottaa frisbeegolf-käyttöön tulevaisuudessa 10 vuodeksi ilman kaavamuutosta. Kaavamuutos voidaan tehdä esimerkiksi siinä yhteydessä, kun lähialueella nousee muita kaavoitustarpeita. Frisbeegolfraudalle sijoittuu asemakaavallista rautatien rata-aluetta, jonka toteutuessa frisbeegolfrautaan tehdään muutoksia.

Esityslistan liitteenä on esitys päivitettyksi liikuntapaikkojen investointisuunnitelmaksi vv. 2023-2027 sekä frisbeegolfin kehityssuunnitelma.

Liitteet

- 5 Esitys liikunnan investoinneista päivitetty 7.3.2023
- 6 Heinolan frisbeegolfin kehityssuunnitelma

§ 25 Sivistyspalveluiden seudullisen yhteistyöverkoston vuoden 2022 toimintakertomus

hyvoltk 14.03.2023 § 25
305/00.04.01/2023

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä esitetyn sivistystoimen seudullisen yhteistyöverkoston toimintakertomuksen vuodelta 2022 ja lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.
Toimivalta	Hallintosääntö 23§
Valmistelija	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Valmistelu	<p>Päijät-Hämeen kunnat ovat tehneet sopimukseen pohjautuvaa verkostoyhteistyötä sivistyspalveluiden seudulliseksi kehittämiseksi yhtäjaksoisesti vuodesta 2009 alkaen (litin kunta hyväksyttiin mukaan yhteistoimintaan vuoden 2018 alusta alkaen.) Kunnat vastaavat yhdessä seudullisen yhteistyön koordinoinnin resursseista asukasluvun suhteessa. Yhteistoimintasopimuksen mukaan seudullisen sivistyspalvelujen kehittämisen toiminta ja tulokset raportoidaan kalenterivuosittain.</p> <p>Sivistyspalvelujen seudullisen yhteistoimintaverkoston toimintaa ohjaa kuntien sivistys- ja hyvinvointijohtajista koostuva ohjausryhmä. Vuoden 2022 ajan Heinolan kaupungin edustajana ja ohjausryhmän puheenjohtajana on ollut hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja ja varaedustajana koulutusjohtaja Pia Helander.</p> <p>Vuoden 2022 aikana kunnat ovat seudullisen ohjausryhmän päätöksellä ja seudullisen kehittämissyksikön toimesta, hakeneet yhteisesti OKM:n rahoitusta kehittämishankkeille. Rahoitusta saatiin vuoden 2022 aikana 220 157 euroa seudulliseen kehittämistyöhön. Kuntien oma panostus seudulliseen kehittämiseen oli vuonna 2022 yhteensä 30 551 euroa.</p> <p>Vuoden 2022 aikana ulkopuolisella rahoituksella toteutettu kehittämistyö on kohdennettu</p> <ul style="list-style-type: none">• Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen ja inklusion kehittämiseen• Varhaiskasvatuksen oppimisen tuen ja inklusion kehittämiseen• Oppilaanohjauksen kehittämiseen

- Esi- ja perusopetuksen digitalisaatiostrategian rakentamiseen (Innovatiiviset oppimisympäristöt)
- Sitouttavan koulu yhteistyön (SKY) kehittämiseen.

Esi- ja perusopetuksen seudullinen arviointikysely toteutettiin tammi-helmikuun vaihteessa 2022. Tietoa arvioinnin tuloksista löytyy liitteenä olevasta toimintakertomuksesta.

Seudullisen kehittämisen yhteistoiminnan toimintakertomus vuodelta 2022 on käsitelty seudullisen sivistysjohtajien ohjausryhmän kokouksessa 8. helmikuuta 2023 ja hyväksytty esitettäväksi seudullisen kehittämistyön vuosittaisena asiakirjana yhteistoiminnassa mukana oleville sopimuskunnille.

Esityslistan liitteenä on sivistyspalveluiden seudullisen yhteistyöverkoston vuoden 2022 toimintakertomus, jossa on selvitys verkostoyhteistyön toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus

Liitteet

7 Sivistyspalvelujen seudullisen kehittämisverkoston toimintakertomus vuodelta 2022

§ 26 Viranhaltijapäätökset

hyvoltk

Päätös:	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää: 1. merkitä päätökset tiedokseen ja 2. todeta, että se ei käytä otto-oikeuttaan tehtyihin päätöksiin.
Toimivalta	Hallintosääntö 27 §
Valmistelu	Kooste Hyvinvointitoimialan viranhaltijoiden päätöksistä ajalta 15.2.-6.3.2023 on esityslistan liitteenä. Halutessaan tarkempia tietoja päätöksen perusteluista tai liitteistä toimielimen jäsen voi pyytää niitä tutustuttavakseen toimielimen pöytäkirjanpitäjältä. Julkiset viranhaltijapäätökset ovat nähtävänä päivittäin verkkosivuilla www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/viranhaltijapaaotokset .

Liitteet

8 Hyvinvointitoimialan viranhaltijapäätökset ajalla 15.2.-6.3.2023

§ 27 Päätöksiä ja tiedoksiantoja

hyvoltk

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä asiat tiedoksi.
Valmistelu	<p>Hyvinvointitoimialalle on saapunut seuraavia päätöksiä ja tiedoksiantoja:</p> <ul style="list-style-type: none">- Heinolan kaupunki on 23.2.2023 lähettänyt Opetushallitukseen valtionavustushakemuksen koulujen kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen vuodelle 2023.- Heinolan kaupunki on 23.2.2023 lähettänyt Opetus- ja kulttuuriministeriöön valtion erityisavustushakemuksen esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023–2024.- Heinolan kaupunki on 23.2.2023 lähettänyt Opetus- ja kulttuuriministeriöön valtion erityisavustushakemuksen varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023-2024.- Opetus- ja kulttuuriministeriö on 28.2.2023 myöntänyt Heinolan kaupungille 26.510 euroa valtionavustusta vieraskielisten oppilaiden / opiskelijoiden suomi toisena kielenä ja kirjallisuus opetukseen vuodelle 2022.- Tekninen ltk16.2.2023 § 13 Lapsi- ja nuorisoparlamentin 2022.- Päijät-Hämeen sivistystoimen ohjausryhmän pöytäkirja 8.2.2023- Sopimus, Erasmus+ Sport -hankeyhteistyö: Smart Vital Neighbourhood LAB, Optimisroi / LAB ammattikorkeakoulu - Heinolan kaupunki

Asiakirjat ovat nähtävänä CloudMeeting tiedostoissa.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27**Heinolan kaupunki****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)